22/06/2025

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Κυριακής Β’ Επιστολών

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κυριακή Β’ Επιστολών, Αποστολικό Ανάγνωσμα: Ρωμ. β’ 10-16 (22-06-2025)

Πρωτότυπο Κείμενο

Αδελφοί, δόξα δε και τιμή και ειρήνη παντί τω εργαζομένω το αγαθόν, Ιουδαίω τε πρώτον και Έλληνι· ου γαρ εστί προσωποληψία παρά τω Θεώ. Όσοι γαρ ανόμως ήμαρτον, ανόμως και απολούνται· και όσοι εν νόμω ήμαρτον, διά νόμου κριθήσονται. Ου γαρ οι ακροαταί του νόμου δίκαιοι παρά τω Θεώ, αλλ᾽ οι ποιηταί του νόμου δικαιωθήσονται. Όταν γαρ έθνη τα μη νόμον έχοντα φύσει τα του νόμου ποιή, ούτοι νόμον μη έχοντες εαυτοίς είσι νόμος, οίτινες ενδείκνυνται το έργον του νόμου γραπτόν εν ταις καρδίαις αυτών, συμμαρτυρούσης αυτών της συνειδήσεως και μεταξύ αλλήλων των λογισμών κατηγορούντων ή και

απολογουμένων εν ημέρα ότε κρινεί ο Θεός τα κρυπτά των ανθρώπων κατά το ευαγγέλιον μου διά Ιησού Χριστού.

Νεοελληνική Απόδοση

Αδελφοί, δόξα, τιμή και ειρήνη προσμένουν όποιον κάνει το καλό, πρώτα τον Ιουδαίο αλλά και τον εθνικό˙ γιατί ο Θεός δεν κάνει διακρίσεις. Έτσι, λοιπόν, όσοι αμάρτησαν χωρίς να ξέρουν το νόμο του Θεού θα καταδικαστούν όχι με κριτήριο το νόμο. Κι από την άλλη, όσοι αμάρτησαν γνωρίζοντας το νόμο θα δικαστούν με κριτήριο το νόμο. Γιατί στο θεϊκό δικαστήριο δε δικαιώνονται όσοι άκουσαν απλώς το νόμο αλλά μόνο όσοι τήρησαν το νόμο. Όσο για τα άλλα έθνη, που δε γνωρίζουν το νόμο, πολλές φορές κάνουν από μόνοι τους αυτό που απαιτεί ο νόμος. Αυτό δείχνει πως, αν και δεν τους δόθηκε ο νόμος, μέσα τους υπάρχει ο νόμος. Η διαγωγή τους φανερώνει πως οι εντολές του νόμου είναι γραμμένες στις καρδιές τους˙ και σ’ αυτό συμφωνεί και η συνείδηση τους, που η φωνή της τους τύπτει ή τους επαινεί, ανάλογα με τη διαγωγή τους. Όλα αυτά θα γίνουν την ημέρα που ο Θεός θα κρίνει δια του Ιησού Χριστού τις κρυφές σκέψεις των ανθρώπων, όπως λέει το ευαγγελιό μου.

Εισαγωγικά

Η σημερινή αποστολική περικοπή ξεκινά με την αναφορά του Αποστόλου Παύλου στη δόξα και την τιμή την οποία θα ανταμειφθούν όσοι εργάζονται το αγαθόν. Η δόξα αυτή συνοδεύεται από την ειρήνη του Θεού, σε αντίθεση με την κοσμική δόξα η οποία συνοδεύεται από θόρυβο και ανησυχία. Συνεχίζοντας ο Απόστολος Παύλος μας λέει ότι ο Θεός δεν χαρίζεται σε κανένα είναι απροσωπόληπτος. Η απροσωποληψία του Θεού δεν σημαίνει τιμωρητική διάθεση αλλά αγάπη του Θεού. Όπως για παράδειγμα «τον ήλιον αυτού ανατέλλει επι πονηρούς και αγαθούς καί βρέχει επί δικαίους και αδίκους». Δεν θα σώσει τους ανθρώπους επειδή απλά είχαν και γνώριζαν το νόμο. Οι Ιουδαίοι λόγω του ότι είχαν τον νόμο πίστευαν ότι θα σωθούν. Ο Απόστολος Παύλος μας λέει, επειδή είχαν τον νόμο θα κριθούν αυστηρότερα, έναντι των εθνικών οι οποίοι δεν είχαν τον νόμο και θα κριθούν με βάση τον έμφυτο νόμο και τα έργα τους. Οι Εβραίοι άκουγαν το νόμο στις συναγωγές και τον γνώριζαν αλλά αυτό από μόνο του δεν τους καθιστούσε δίκαιους ενώπιον του Θεού. Δικαιώνονται όσοι εφαρμόζουν τον νόμο και τις εντολές του Θεού. Πολλοί από τους εθνικούς έκαναν αυτά που λέει ο νόμος χωρίς να τον κατέχουν κινούμενοι από τον έμφυτο νόμο τον οποίο έχει χαράξει ο Θεός στις καρδιές όλων των ανθρώπων. Αυτό μαρτυρείται και από τη συνείδησή τους η οποία εκδηλώνεται στις καρδιές τους και τους επιτρέπει να διακρίνουν το καλό από το κακό. Κατά την ημέρα που ο Θεός θα κρίνει μέσω του Ιησού Χριστού τα μυστικά των ανθρώπων εκεί θα κριθούν όλες οι πράξεις όλων των ανθρώπων

ανεξαιρέτως.

Νόμος και Χάρις

Στη σημερινή αποστολική περικοπή γίνεται αναφορά στο Νόμο. Με την πτώση του άνθρωπου, διαταράχθηκαν οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων καθώς επίσης και οι σχέσεις του ανθρώπου με το περιβάλλον. Για να καταφέρει να επιβιώσει μέσα στη νέα πραγματικότητα που δημιουργήθηκε χρειάστηκε να δημιουργήσει νομικά πλαίσια και νομικές διατάξεις, έτσι ώστε να μην οδηγηθεί στο χάος και την καταστροφή. Για τη θέσπιση και τήρηση των νόμων αυτών έβαλε ως θεμέλιο τον ηθικό νόμο ο οποίος είναι σύμφυτος με τον άνθρωπο. Η τήρηση και η απόρριψη αυτών των νόμων στηρίχθηκε στην ελευθερία του ανθρώπου στο να τους τηρήσει ή να τους απορρίψει. Ο Αδάμ με την μη τήρηση του θελήματος του Θεού έχασε τη δυνατότητα να ζει κοντά του. Ο άνθρωπος που επιλέγει ελεύθερα να ζει κοντά στο Θεό τηρεί τις εντολές τις οποίες έδωσε ο Θεός. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι οι ανθρώπινοι νόμοι όσο και οι φυσικοί νόμοι είναι δοσμένοι από το Θεό. Ο φιλόσοφος Ηράκλειτος μας λέει «Τρέφονται γαρ πάντες οι ανθρώπειοι νόμοι υπό ενός, του θείου». (Fragm.114= I 176,5 κ.ε. Diels)

Ο Θεός θέλοντας «πάντας ανθρώπους σωθήναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν» (Α’ Τιμ. 2:4), τοποθέτησε το φυσικό νόμο ως μέσο γνώσεως του Θεού. Ο φυσικός νόμος αποτελεί τη θεία Αποκάλυψη και γνώση του Θεού για όλους τους ανθρώπους οι οποίοι δεν γνώρισαν την εν Χριστώ Αποκάλυψη. Ο Γραπτός νόμος ο οποίος παραδόθηκε από το Θεό στον εκλεκτό λαό του τον Ισραήλ στο όρος Σινά, αποτελεί ένα νέο μέσο και τρόπο γνώσεως του Θεού, σε σχέση με το φυσικό νόμο. Ο νόμος του Σινά, σύμφωνα με τον Απόστολο Παύλο, «παιδαγωγός ημών γέγονεν εις Χριστόν, ίνα εκ πίστεως δικαιωθώμεν» ώστε «ελθούσης δε της πίστεως ουκέτι υπό παιδαγωγόν έσμεν» (Γαλ. 3:24,25).

Η τήρηση του νόμου αλλά και των έργων του νόμου δεν μπορούν να σώσουν τον άνθρωπο. Αυτό που σώζει τον άνθρωπο είναι η χάρη του Θεού. Ο Απόστολος Παύλος μας λέει ότι «τη γαρ χάριτι έστε σεσωσμένοι δια της πίστεως και τούτο ουκ εξ υμών, Θεού το δώρον, ουκ εξ έργων, ίνα μη τις καυχήσηται» (Εφ. 2:8,9). Η θεία χάρη αποτελεί τη δωρεά της σωτηρίας που χαρίζει ο Θεός. Δεν επιτυγχάνεται από τον άνθρωπο με τις δικές του δυνάμεις και προσπάθειες. Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης μας λέει «ο νόμος δια Μωυσέως εδόθη, η χάρις και η αλήθεια δια Ιησού Χριστού εγένετο» (Ιω. 1:17). Μέσα από την υμνολογία της Εκκλησίας μας, αναφέρεται: στο Θεοτόκιο των στιχηρών του Δεύτερου ήχου, «παρήλθεν η σκιά του νόμου, της χάριτος ελθούσης», δηλαδή με την έλευση και εμφάνιση του Ιησού Χριστού στον κόσμο πέρασε η περίοδος του νόμου και των νομικών διατάξεων που επισκίαζαν τη ζωή των ανθρώπων. Με την έλευση του Χριστού ο άνθρωπος

υπερβαίνει το νόμο ζώντας στο χώρο της χάριτος. Ο ίδιος ο Χριστός σε τελευταία ανάλυση αποτελεί τον καθ' αυτό Νόμο της Χάριτος. Η αποκάλυψη του νόμου της χάριτος έχει και εσχατολογική διάσταση, αφού ο Χριστός αποτελεί την αρχή και το τέλος του κόσμου.

Μέσα στην εκκλησία ο πιστός τηρεί τις εντολές του Θεού και υποτάσσεται στο νόμο, ζώντας την καινή εν Χριστώ ζωή η οποία είναι βίωση της ζωής του Χριστού. Ο Απόστολος Παύλος λέει «ούτω και ημείς εν καινότητι ζωής περιπατήσομεν» (Ρωμ. 6:4). Αυτή η καινότητα της ζωής εγκαθιδρύθηκε από τον Χριστό με την Εκκλησία του, και ο πιστός μετέχει σε αυτήν και την προγεύεται ζώντας τη Θεία Λειτουργία και συμμετέχοντας στο ποτήριο της Θείας Ευχαριστίας. Η βίωση από τον πιστό του νόμου της χάριτος τον απέβαλε από τη λογική των ηθικών κανόνων, όπως αυτοί βιώνονταν από τους Ιουδαίους της εποχής του Χριστού, και τον οδήγησε στο να ζει τη ζωή του Χριστού. Ο άνθρωπος της χάριτος ενώθηκε με τον Χριστό μέσω του βαπτίσματος και του Χρίσματος όπου πεθαίνει ο παλαιός άνθρωπος και ξαναγεννιέται ο νέος, ο καινός άνθρωπος ο οποίος συντονίζει το θέλημά του με το θέλημα του Χριστού. «και δός μεταποιηθήναι τον εν αυτώ βαπτιζόμενον εις το αποθέσθαι μεν τον παλαιόν άνθρωπον, τον φθειρόμενον κατά τας επιθυμίας της απάτης, ενδύσασθαι δε τον νέον, τον ανακαινούμενον κατ' εικόνα του κτίσαντος αυτόν˙ ίνα, γενόμενος σύμφυτος τω ομοιώματι του θανατου σου δια του Βαπτίσματος, κοινωνός και της αναστάσεως σου γένηται» (Ευχή Βαπτίσματος). Αυτή η τήρηση του θελήματος του Θεού αποτελεί για τον άνθρωπο της χάριτος την υπέρβαση κάθε ανθρώπινου νόμου.

Σήμερα ένα βασικό ερώτημα το οποίο θα πρέπει να μας απασχολήσει είναι: Σε ποιο στάδιο του νόμου βρισκόμαστε. Μήπως, ενώ έχουμε το νόμο της χάριτος εμείς βρισκόμαστε στο νόμο της πτώσεως; Μήπως ο καθένας πράττει όπως θέλει χωρίς το θέλημα του Θεού και επαναπαύεται όπως οι Ιουδαίοι που είχαν το νόμο και πίστευαν ότι μόνο αυτοί θα σωθούν; Πολλές φορές νομίζουμε ότι είμαστε προνομιούχοι επειδή έχουμε το Ευαγγέλιο και ξεχνούμε τις υποχρεώσεις μας οι οποίες είναι περισσότερες από αυτούς που δε γνωρίζουν το Ευαγγέλιο. Με βάση το φυσικό νόμο όλοι οι άνθρωποι γνωρίζουν ποιο είναι το καλό και ποιο είναι το κακό. Τα έθνη που γνωρίζουν το νόμο του Θεού θα κριθούν βάσει αυτού του νόμου. Τα υπόλοιπα έθνη θα κριθούν με βάση τη δικαιοκρισία του Θεού.

Φωτογραφία: Ραφαήλ Γεωργιάδης